

पोलीस महासंचालक कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य

महाराष्ट्र राज्य पोलीस मुख्यालय, शहीद भगतसिंग मार्ग, कुलाबा, मुंबई ४०० ००१

क्र. पोमसं/३६/ र.व का.(८३००) शा.नि.-अधिसूचना /०१/२०२६,

मुंबई, दिनांक ई-स्वाक्षरीत नमुद

संदर्भ :- महाराष्ट्र शासन, सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक भ्रनिस-१८२५/ प्र. क्र. ७०/विचौ-२(११-अ), दिनांक ०५/०३/२०२६

विषय :- जिल्हा/उपविभाग स्तरावरील तक्रार निवारण समिती बरखास्त करण्याबाबत.

*****

महाराष्ट्र शासन, सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक भ्रनिस-१८२५/ प्र.क्र.७०/विचौ-२(११-अ), दिनांक ०५/०३/२०२६ ची प्रत महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२६०३०५१२४६५७९१०७ असा आहे.

२. तरी, सदर शासन परिपत्रकानुसार कृपया योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

(चंद्रशेखर शिंदे)

पोलीस महासंचालक यांचे उपसहायक (र.व का.)(अति कार्यभार),
पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकरिता.

प्रति,

महासंचालक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (सस्नेह)

पोलीस महासंचालक, लोहमार्ग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (सस्नेह)

पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई

अपर पोलीस महासंचालक, गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

अपर पोलीस महासंचालक (आस्थापना/ कायदा व सुव्यवस्था/आर्थिक गुन्हे दहशतवाद विरोधी पथक /

विशेष कृती/प्रशासन/वाहतूक/ प्रशिक्षण व खास पथके/ फोर्स वन/नागरी हक्क

संरक्षण/सायबर सुरक्षा/रा.रा.पो.बल/महिला व बाल अत्याचार प्रतिबंधक

विभाग), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व पोलीस आयुक्त (लोहमार्गासह).

अपर पोलीस महासंचालक, व संचालक, महाराष्ट्र पोलीस अकादमी, नाशिक.

अपर पोलीस महासंचालक व संचालक, दळणवळण, माहिती तंत्रज्ञान व परिवहन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विशेष पोलीस महानिरीक्षक (आस्थापना / कायदा व सुव्यवस्था/प्रशासन/ प्रशिक्षण व खास पथके),

महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

पोलीस महानिरीक्षक, (नियोजन व समन्वय) , महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

विशेष पोलीस महानिरीक्षक, व्हीआयपी सुरक्षा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई./ मोटार परिवहन विभाग, पुणे/
नक्षल विरोधी अभियान, नागपूर.
सर्व परिक्षेत्रीय विशेष पोलीस महानिरीक्षक / पोलीस उप महानिरीक्षक.
विशेष पोलीस महानिरीक्षक, राज्य राखीव पोलीस बल, पुणे व नागपूर.
संचालक व विशेष पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र गुप्तवार्ता प्रबोधिनी, पुणे.
सर्व पोलीस अधीक्षक (गुन्हे / बिनतारी संदेश / लोहमार्ग सह).
पोलीस अधीक्षक, विशेष कृती दल, सुराबर्डी, अमरावती रोड, नागपूर.
प्राचार्य, गुन्हे अन्वेषण प्रशिक्षण केंद्र, नाशिक.
सर्व प्राचार्य पोलीस प्रशिक्षण केंद्रे.
सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल, गट क्र.१ ते १९.
सहायक पोलीस महानिरीक्षक (का.व सु. / दक्षता/ धोरण/ नि. व स.), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
पोलीस महासंचालक यांचे सर्व वरिष्ठ उप सहायक / उपसहायक.
सर्व कार्यासन अधिकारी, का क्र.१ ते ४४.

प्रत :-

- पोलीस उप अधीक्षक, संगणक कक्ष, पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
2. पोलीस उप अधीक्षक, यांना विनंती करण्यात येते की, सदरहू शासन निर्णयाची प्रत या कार्यालयाच्या www.mahapolice.gov.in या संकेतस्थळावर शासन निर्णय / परिपत्रके "सर्वसाधारण" या सदराखाली प्रकाशित करण्यात यावा.

जिल्हा/उपविभाग स्तरावरील तक्रार
निवारण समिती बरखास्त करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक क्र. भ्रनिस-१८२५/प्र.क्र.७०/विचौ-२ (११-अ)
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दि. ५ मार्च, २०२६

- वाचा:-** १) शासन परिपत्रक, राजनैतिक व सेवा विभाग, क्र:सीडीआर-२०५७, दि.०३.०७.१९५७
२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र: सीडीआर-२०७५/अकरा, दि.१३.११.१९७५
३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र: सीडीआर-२०७६/६५२३/२०१-B/XI, दि.०४.०४.१९७७
४) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र: सीडीआर-२०८२/३१८८/६६/११, दि.१४.०२.१९८६
५) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र:कार्यशा-२०२५/प्र.क्र.०६/म-८, दि.०९.०४.२०२५
६) विभागीय आयुक्त, छत्रपती संभाजीनगर विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीने केलेल्या शिफारशी दि.०९.०७.२०२५
७) शासन परिपत्रक क्र. भ्रनिस-१८२५/प्र.क्र.७०/विचौ-२ (११-अ), दि.१९.११.२०२५

परिपत्रक

संदर्भ क्र.१ ते ४ येथील शासन आदेशांन्वये जिल्हा आणि तालुका पातळीवरील तक्रार निवारण समितीसंदर्भात, तसेच जिल्हा आणि तालुका पातळीवरील तक्रार निवारण समितीतील अशासकीय सदस्यांच्या नेमणूकीबाबतच्या सूचना निर्गमित करण्यात आल्या होत्या. जिल्हा व तालुक्यातील विविध विभागांमार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या सेवांबाबत नागरीकांना असलेल्या तक्रारींचा निपटारा करणे हा या समितीचा उद्देश होता.

२. संदर्भ क्र.५ येथील निर्णयान्वये “महसूल प्रशासनाच्या अध्यक्षतेखाली गठीत विविध समित्यांचा आढावा घेऊन सुसुत्रीकरण करणे” या विषयाच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त, छत्रपती संभाजीनगर विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली होती. या समितीने संदर्भ क्र.६ नुसार आपल्या शिफारशी सादर केल्या आहेत. समितीच्या शिफारशीनुसार संदर्भ क्र.७ येथील परिपत्रकान्वये तालुका तक्रार निवारण समिती बरखास्त करण्यात आली आहे.

३. नागरीकांच्या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी तालुकास्तरीय लोकशाही दिनाची व्यवस्था कार्यरत आहे. तालुकास्तरीय समितीतील सर्वच सदस्य कार्यालय प्रमुख असून, लोकशाही दिनी सर्वच कार्यालय प्रमुख उपस्थित असतात. तसेच सद्यस्थितीत आपले सरकार, पी जी पोर्टल सारख्या विविध तक्रार निवारण प्रणाली उपलब्ध असताना, उपविभागीय स्तरावरील सदर समितीची आवश्यकता दिसून येत नसल्यामुळे उपविभाग स्तरावरील कालबाह्य तक्रार निवारण समिती रद्द करण्याची शिफारस समितीने केली आहे.

शासन परिपत्रक क्रमांक: भ्रनिस-१८२५/प्र.क्र.७०/विचौ-२ (११-अ)

४. समितीने केलेली शिफारस स्विकारण्यात येत असून, सद्यस्थितीत जिल्हा/उपविभाग स्तरावरील तक्रार निवारण समिती बरखास्त करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२६०३०५१२४६५७९१०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षातिक करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

**SUCHITA MOHAN
MAHADIK**

(सुचिता महाडिक)

सह सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग

Digitally signed by SUCHITA MOHAN MAHADIK
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=GENERAL
ADMINISTRATION DEPARTMENT,
2.5.4.20=6578e224c4a0d2c9bfb7e7e33b474757c1425d0a03e653bc4f0a2
5b70698158e, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=E146A6DC8F86681D49A5099661D41639DA6C568419F0
71BB9CDFD8A2E08058C, cn=SUCHITA MOHAN MAHADIK
Date: 2026.03.05 12:48:20 +05'30'

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/सचिव
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री (न.वि.वि.) यांचे सचिव,
- ४) मा.उपमुख्यमंत्री (क्रिडा व उत्पादन शुल्क) यांचे सचिव,
- ५) मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव,
- ६) सर्व मा. विधानमंडळ सदस्य
- ७) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ८) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १०) महासंचालक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग
- ११) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- १२) सचिव, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- १३) सर्व विभागीय आयुक्त
- १४) सर्व जिल्हाधिकारी/सर्व उप विभागीय अधिकारी/सर्व तहसिलदार
- १५) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- १६) सर्व पोलीस अधीक्षक
- १७) सर्व मंत्रालयीन विभाग
- १८) मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग/कार्यालय प्रमुख
- १९) निवडनस्ती.